T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/86
KARAR NO : 2025/252
KARAR TR : 08/04/2025

ÖZET: 5661 sayılı Kanun'un 1. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : ... Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Derneği
Vekili : Av. F. Ö
Davalı : Denizli Valiliği
Vekilleri : Av Ç. F, Av. M. A. B, Av. M. E.İ

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili derneğin izinsiz öğrenci barınma hizmeti verdiğinden bahisle, 5661 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkındaki Kanuna Ek Kanun'un 1. maddesinin dördüncü fıkrası ve Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumları Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliğinin 6/5 maddesi uyarınca 400.050 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Denizli Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 10/10/2024 tarih ve E-646615027-858-116401459 sayılı işleminin iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Denizli 1. Sulh Ceza Hâkimliği 10/12/2024 tarih ve D.İş No. 2024/8139 sayılı kararı** ile, başvurucuya verilen idari yaptırım kararlarının iptaline yönelik başvurunun değerlendirilmesi ve sonuca bağlanmasının 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesi gereğince sulh ceza hakimliğinin görev alanı dışında, idari yargının görev alanında bulunduğu gerekçesiyle, başvurunun 5326 sayılı Kanun'un 28/1-b bendi gereğince görev yönünden reddine karar vermiş, söz konusu karara davalı vekili tarafından yapılan itiraz Denizli 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 13/01/2025 tarih ve D.İş No.2025/83 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiş, karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"...Pamukkale İlçesi Pamukkale Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Demeği hakkında 5661 sayılı Yükseköğrenim Öğrenci Yurtlan ve Aşevleri Hakkında Kanuna Ek Kanunun 1. maddesinin 4. fıkrası ve Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumları Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliğinin 6/5 maddesi uyarınca, "İzinsiz barınma hizmeti faaliyeti yapmak" gerekçesiyle (400.050,00-TL) idari para cezası ile kapatılmasına ilişkin 10.10.2024 tarih ve E. 116401459 sayılı idari para cezası verilmiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesinde yer alan, "idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararma ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür." şeklindeki düzenleme ile Uyuşmazlık Mahkemesinin 06/03/2006 tarihli ve 2006/7 esas, 2006/27 sayılı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rqBF1Cv - xp/T92j - 9Sh7Iae - Q/NSxQ= ile erişebilirsin

karan nazara alındığında, anılan işyerinin kapatma kararının idari yargıda çözümü gereken kararlardan olduğu bu sebeple başvurunun görevsizlik nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiği anlaşılmıştır..."

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Denizli 2. İdare Mahkemesi 22/01/2025 tarih ve E.2025/68 sayılı kararı** ile, uyuşmazlık konusu olayda, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5661 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği; bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı **kanun** yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin (Sulh Ceza Hakimliklerinin) görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı derneğin izinsiz öğrenci barınma hizmeti verdiğinden bahisle 5661 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkındaki Kanuna Ek Kanun'un 1. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca 400.050,00-TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Denizli Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 10/10/2024 tarih ve 116401459 sayılı işleminin iptali istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda anılan yasal düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca bir idari yaptırım türü olarak belirlenen idari para cezalarına karşı açılacak davalarda, ilgili para cezası tesis edilirken dayanak alınan mevzuatta bu cezalara karşı idari yargıya başvurulabileceğinin açıkça belirtilmiş olması halinde ancak idare mahkemeleri görevli olabilmekte, diğer durumlarda ise bu hususta genel kanun niteliğini taşıyan Kabahatler Kanunu gereğince bahse konu uyuşmazlıklar adli yargı mercilerince çözümlenebilmektedir.

Uyuşmazlık konusu olayda, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5661 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin (Sulh Ceza Hakimliklerinin) görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, davacı tarafından aynı istemle Denizli 1. Sulh Ceza Hakimliğinde açtığı davada, anılan Hakimliğin Değişik İş No:2024/8139 sayılı değişik iş kararı ile davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle görev yönünden reddine karar verildiği, anılan karara yapılan itirazın Denizli 2. Sulh Ceza Hakimliğinin Değişik İş No:2025/83 sayılı değişik iş kararıyla reddedildiği ve kararın kesinleştiği görülmektedir..."

5. Denizli 2. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre doğduğu öne sürülen görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rqBF1Cv - xp/T92j - 9Sh7Iae - Q/NSxQ= ile erişebilirsin

III. İLGİLİ HUKUK

6. 5661 sayılı Yükseköğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkında Kanun'a Ek Kanun'un 1. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

> *"(Değişik birinci fıkra:27/6/2019-7180/1 md.) Gerçek ve tüzel kişiler tarafından yemekli ve yemeksiz öğrenci yurtları ve buna benzer kurumlar açılması ve işletilmesi ortaokul ve ortaöğrenim düzeyinde Millî Eğitim Bakanlığının, yükseköğrenim düzeyinde Gençlik ve Spor Bakanlığının iznine bağlıdır. İlgili Bakanlıklar bu yurt ve kurumları tespit edecekleri esaslara göre denetler.*
>
> *...*
>
> *(Ek fıkra: 15/8/2017-KHK-694/19 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/19 md.) Yurt ve benzeri kurumlar, ortaokul, ortaöğrenim ve yükseköğrenim öğrencilerine barınma hizmeti vermek amacıyla açılır ve bu Kanun ile 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesine göre işyeri açma ve çalışma ruhsatı alırlar. Öğrenim düzeyine göre barınma hizmeti verilecek öğrenciler ile bu hizmetin verilebileceği kurumlar ve bu hizmeti sunacak gerçek ve tüzel kişilerin nitelikleri yönetmelikle belirlenir. Her ne ad altında olursa olsun, öğrenci barınma hizmetlerine ilişkin faaliyetlerin ruhsatsız yürütülmesi halinde brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası uygulanır ve bu yerler valilikçe kapatılır. "*

7. Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumları Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliğinin *"Valilikçe Yapılacak İşlemler "* başlıklı 6. maddesinin 5. fıkrası şöyledir:

> *"(5) Kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmeden her ne ad altında olursa olsun ortaokul, imam-hatip ortaokulu veya ortaöğretim öğrencilerine barınma hizmeti veren yerler ile öğrenci* ibaresi *kullanılarak faaliyet gösteren barınma yerleri açılamaz ve işletilemez. Kanunun 1 inci maddesi hükmü gereği her ne ad altında olursa olsun, öğrenci barınma hizmetlerine ilişkin faaliyetlerin ruhsatsız yürütülmesi hâlinde valilikçe brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası uygulanır ve bu yerler 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümleri uyarınca valilikçe kapatılır."*

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

> "*(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)*
>
> *(1) Bu Kanun'un;*
>
> *a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,*
>
> *b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,*
>
> *uygulanır."*

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

> *"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.*
>
> *(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rqBF1Cv - xp/T92j - 9Sh7Iae - Q/NSxQ= ile erişebilirsin

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/04/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden oluşan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK 'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, 5661 sayılı Kanun'un 1. maddesinin 4. fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

14.Dava dosyasının incelenmesinden, Denizli Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 10/10/2024 tarih ve E-646615027-858-116401459 kararıyla; davacı Pamukkale ilçesi, ... Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Derneği hakkında 5661 sayılı Yükseköğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkında Kanuna Ek Kanunun 1. maddesinin 4. fıkrası ve Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumları Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliğinin 6/5 maddesi uyarınca, *"İzinsiz barınma hizmeti faaliyeti yapmak"* gerekçesiyle (400.050,00-TL) idari para cezası uygulanmasına ve izinsiz barınma faaliyeti yapan yerin kapatılmasına karar verildiği, davacı vekili tarafından idari para cezasının iptali istemiyle **dava** açıldığı, iş yerinin **kapatılmasına** ilişkin işlemin dava konusu edilmediği anlaşılmıştır.

15. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu'nun, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

16. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5661 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rqBF1Cv - xp/T92j - 9Sh7Iae - Q/NSxQ= ile erişebilirsin

hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Denizli 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Denizli 1. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 10/12/2024 tarih ve D.İş No. 2024/8139 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Denizli 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Denizli 1. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 10/12/2024 tarih ve D.İş No. 2024/8139 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

08/04/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rqBF1Cv - xp/T92j - 9Sh7Iae - Q/NSxQ= ile erişebilirsin